

1. ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/06/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/06/2022

Σελίδα: 37

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Καταλυτικές αποφάσεις για την άμυνα της Ευρώπης

Αποφάσεις δυνητικά καταλυτικές για την άμυνα της Ευρώπης και Ελλάδας αναποφεύκτως έλαβε το προχθεσινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (που κάπως πέρασαν απαρατήρητες). Έτσι, με βάση και τη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι ηγέτες της Ένωσης ανέθεσαν στο Συμβούλιο (α) να προχωρήσει σε κοινές προμήθειες εξοπλισμού για την αναπλήρωση των αποθεμάτων που έχουν αναλωθεί λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και (β) την ανάπτυξη ικανότητας στρατηγικού προγραμματισμού προμηθειών και συντονισμού της ΕΕ στον τομέα της άμυνας, σε συμπληρωματικότητα με το ΝΑΤΟ.

Είναι προφανές το τι μπορεί να σημαίνουν οι αποφάσεις αυτές για τα ελληνικά εξοπλιστικά προγράμματα. Για την Ελλάδα όμως ιδιαίτερη σημασία έχει και η επαναβεβαίωση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της ρήτρας αμοιβαίας συνδρομής της ΕΕ (άρθρο 42,7 ΣΕΕ), πολύ περισσότερο που η χώρα μας δεν καλύπτεται από το άρθρο 5 του ΝΑΤΟ για την κύρια απειλή που αντιμετωπίζει από την Τουρκία.

Και δεν καλύπτεται γιατί το άρθρο αυτό – το θεμέλιο του ΝΑΤΟ – αφορά μόνο απειλές εκτός εδάφους της Συμμαχίας, που προέρχονται από χώρες εκτός Συμμαχίας. Η Ελλάδα ωστόσο για την απειλή από την Τουρκία καλύπτεται από τη ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής του άρθρου 42,7 Συνθήκης Λισαβόνας. Και μία από τις ιδιαίτερα σημαντικές εξελίξεις από την αφύπνιση της Ευρώπης μετά τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας στην Ουκρανία είναι ότι τα κράτη - μέλη της Ένωσης «ανακάλυψαν» τη ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής του άρθρου 42,7. Και δεσμεύονται για την εφαρμογή της σε περίπτωση που κράτος - μέλος δεχθεί ένοπλη επίθεση, όπως προκύπτει και από το κείμενο Συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Από την άποψη αυτή είναι πολλαπλώς σημαντική και η τοποθέτηση του γερμανού καγκελαρίου Ολαφ Σολτς κατά την πρόσφατη συνάντησή του με την πρωθυπουργό της Σουηδίας Μ. Αντερσον. Ο κ. Σολτς συγκεκριμένα δήλωσε ότι η Γερμανία δεσμεύεται να στηρίξει ενεργά τη Σουηδία σε περίπτωση που δεχθεί επίθεση στην ενδιάμεση περίοδο (μέχρι την ολοκλήρωση της ένταξής της στο ΝΑΤΟ), δέσμευση που απορρέει, όπως είπε, από το άρθρο 42,7 της Συνθήκης – ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής. Εξίσου σημαντική όμως είναι και η ρητή αναφορά στη ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής που γίνεται επίσης στο κείμενο της «Στρατηγικής Πυξίδας» που υιοθετήθηκε πρόσφατα. Συνιστά δέσμευση για την ενεργοποίησή της με την υπογραφή όλων των κρατών - μελών της Ένωσης.

Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι η παράγραφος 42,7 ενσωματώθηκε στη Συνθήκη της Λισαβόνας έπειτα από αρχική ελληνική πρωτοβουλία/ πρόταση στην Ευρωπαϊκή Συνέλευση (Convention) το 2002 για τη σύνταξη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος (την πρόταση υπέβαλε ο γράφων ως μέλος της Συνέλευσης). Και στη συνέχεια η παράγραφος αυτή πέρασε αυτούσια από το Σύνταγμα στη Συνθήκη της Λισαβόνας. Βέβαια είκοσι χρόνια μετά την αρχική γραφή της η διατύπωση της ρήτρας χρειάζεται τροποποίηση ώστε να βελτιωθεί λαμβάνοντας υπόψη και τα νέα γεωπολιτικά δεδομένα (με την πρώτη αναθεώρηση της Συνθήκης που, ως φαίνεται, δεν θα αργήσει και πολύ να έλθει).

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ. Τελευταίο του βιβλίο: «Επιτεύγματα και Στρατηγικά Λάθη της Εξωτερικής Πολιτικής της Μεταπολίτευσης» (Θεμέλιο)